

The Representation of Dual Attitude towards Nature in the Linguistic and Rhetorical Layers of Barzegari Poems in Bakhtiari Culture

Ebrahim Zaheri Abdevand*¹

Received: 28/04/2021

Accepted: 01/08/2021

Research Background

So far, various research studies have been conducted on Barzegari's poems in Bakhtiari culture. In some of these research studies, only Barzegari's poems have been collected along with other types of Bakhtiari folk poetry like the books entitled *Bakhtiari's Songs and Proverbs (Tarānehā va masalhā-ye Baxtiārī)* by Abdolahi Mogouie (1993), *Bakhtiari's Music and Songs (Mousīqī va tarānehā-ye Baxtiārī)* by Poureh (2002), and *Bakhtiari's Folk Songs and Poems (Ašā'r va tarānehā-ye ā'mīyāneh-ye Baxtiārī)* by Hosseini (2007). In some works, besides gathering the couplets, researchers have also analyzed the content of Barzegari's poems. In the book entitled *Barzegari's Poems and Migration in Bakhtiari Culture (Ašā'r-e Barzegarī va kooč dar farhang-e Baxtiārī)*, the author not only has collected Barzegari's poems in Bakhtiari culture, but also classified their themes (Karimi Kiarasi, 2019, p. 31). In an article entitled "An investigation into work songs in Bakhtiari nomads" (*Barrasī-e tarānehā-ye kār dar a'shāyer-e Baxtiārī*), love, migration, farming problems, and pain and sorrow have been considered the most important topics for Barzegari's poems (Safari and Zaheri, 2009, p. 172). Therefore, the review of the previous research shows that so far

* Corresponding Author's E-mail: zaheri@sku.ac.ir

¹ Assistant Professor of Persian Language and Literature Department, Shahrekord University, and Bakhtiari Research Institute, Shahrekord, Iran (Corresponding author)
<http://orcid.org/0000-0003-3472-8318>

no research study has been conducted using this approach towards Barzagari's poems in Bakhtiari culture.

Research objectives, hypotheses, and questions

Attempts were made in this research to investigate the type of attitude towards nature in Barzagari's poems in Bakhtiari culture and the linguistic and rhetorical devices used to induce these attitudes. The present research seeks to answer the following questions: What type of attitude towards nature has been reflected in Barzagari's poems in Bakhtiari culture? What linguistic and rhetorical devices has been utilized in this regard? and what are the consequences that can ensue? Depending on the type of living in Bakhtiari culture, the type of attitude towards Yeilaq and Qeshlaq seems to be different, which is reflected in the linguistic and rhetorical layers of poems.

Discussion

The picture of nature shown by the farmer in the Barzagari's poems is an ugly and black image, which emphasizes on violence. This nature is a reminiscent of boredom and disgust, and demonstrates destruction and death, while the nature of Yeilaq is a beautiful bright nature that induces passion, ebullition, and life. The attitude towards this nature is a grand attitude and its sceneries are described to be paradise-like with springs, lush trees, good weather, and the melody of Dari partridges. The farmer nomads consider themselves as a part of this nature, consider nature to be their own homeland, and enjoy being and living there. The investigation of lexical antonym in Barzagari's poems reveals the positive attitude of farmer nomads towards the nature of Yeilaq, and the negative attitude towards the nature of Qeshlaq has caused farmer nomads to run away from this region and also evoked a feeling of stampede in the audience. In Barzagari's poems, the subjunctive mood of verb, adjectives, and the marked lexicons have

been used to express the attitude of poet towards nature, and the places have been named in an implicit way. In these poems, the elements related to the nature of Qeshlaq have always been uglified in an exaggerated way through imagery techniques, such as simile, metaphor, and irony.

Conclusion

A dual attitude is observed towards nature's elements in Barzegari poems such that the image of Qeshlaq nature is violence, burning and black, and in contrast, the nature of Yeilaq is replete with passion, motion, and life. The main job in this culture is animal husbandry, but people have inevitably turned to agriculture to supply their own food and feed their livestock. Due to a lack of attachment to this way of livelihood, a negative image of it has been represented in Barzegari's poems. Using different linguistic and rhetorical devices, such as the use of lexical antonym, a dual attitude towards nature has been highlighted in these poems. In this method, using complementary, negated, and especially comparative antonym, the nature of Yeilaq has been shown superior to the nature of Qeshlaq. Moreover, via the subjunctive mood of the verb, the unfavorable status of Qeshlaq and the favorable status of Yeilaq for living have been shown with certainty. The interrogative mood of the verb indicates the farmer nomads' stampede of Qeshlaq region and their passion to go to Yeilaq. Using valued adjectives, the superiority of the elements of Yeilaq nature over Qeshlaq has been highlighted. The naming shows the attitude in that the farmer nomads consider the nature of Qeshlaq to belong to others and the nature of Yeilaq to be their own region. The elements related to the nature of Qeshlaq have been shown worthless by resembling to different images, while the Yeilaq nature-related similes have been accompanied by goodification. Unlike the metaphors for the nature of Yeilaq that create empathy between man

and nature, Qeshlaq nature-specific metaphors reveal the violent nature of Qeshlaq. Moreover, in addition to expressing their feeling about these two natures using irony, the poets have also sought to evoke such feelings in the audience. Such an attitude towards nature in the linguistic and rhetorical layers of Barzegari poems results in the audience's stampede of the nature of Qeshlaq, attachment to Yeilaq nature, and superiority of the animal husbandry lifestyle over the agricultural lifestyle.

References

Abdollahi Mogoei, A. (1994). *Ballad and proverb Bakhtiari* (in Farsi). Markaze Pazhoesh and Honar.

Hosseini, Bijan (1998). *Bakhtiari folk poems and songs, including descriptions of wars and epics*. Isfahan: Shahsavari.

Karimi Kiarasi, R. et al. (2019). *Barzegari's poems and migration in Bakhtiari culture*. Shahrekord: Farayad.

Safari, J., & Zaheri, E. (2009). An investigation into work songs in Bakhtiari nomads. *People's Culture*, 29, 169-182.

Pureh, Kazem (2003). *Bakhtiari music and songs*. Tehran: Anzan.

دوماهنامه فرهنگ و ادبیات عامه

سال ۹، شماره ۴۰، مهر و آبان ۱۴۰۰

مقاله پژوهشی

DOR: 20.1001.1.23454466.1400.9.40.6.6

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و بلاغی

اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری

ابراهیم ظاهری عبده‌وند^۱

(دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۱۸ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۱۰)

چکیده

نگرش دوگانه به طبیعت ییلاق و قشلاق از موضوع‌های مهم بازتاب‌یافته در اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری است. اهمیت بررسی این موضوع در این است که این نگرش‌ها شیوه برخورد افراد را با طبیعت شکل می‌دهند و می‌توانند آثار مثبت یا منفی‌ای در این زمینه در پی داشته باشند. بر این اساس، هدف در این پژوهش بررسی بازنمایی نگرش به طبیعت ییلاق و قشلاق در لایه‌های زبانی و بلاغی اشعار برزگری با روش اسنادی است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد نگاهی دوگانه به طبیعت ییلاق و قشلاق در اشعار برزگری وجود دارد؛ به‌گونه‌ای که توصیف طبیعت ییلاق، مثبت، بهشت‌آیین و القاکننده شور، جوشش و زندگی است، اما تصویر طبیعت قشلاق،

۱. استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شهرکرد و پژوهشکده بختیاری‌شناسی، شهرکرد، ایران.

*zaheri@sku.ac.ir

<http://orcid.org/0000-0003-3472-8318>

تصویری منفی، زشت، سیاه و جهنم‌گونه است که بر خشونت دلالت دارد. در این اشعار بیشتر از تقابل واژگانی تفضیلی، کمکی و منفی، واژه‌های نشان‌دار، نام‌گزینی مکان‌ها، موسیقی قافیه و تکرار، وجه فعل و صفت، استعاره مصرحه و انسان‌انگاری، تشبیه و کنایه، برای بازتاب این نگرش دوگانه به طبیعت استفاده شده است.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ بختیاری، اشعار برزگری، طبیعت، نگرش دوگانه، لایه‌های

زبانی و بلاغی.

۱. مقدمه

ساختار اقتصادی عشایر بختیاری مبتنی بر دامداری بوده است. «نوع معیشت در ایل بختیاری برمبنای دامداری استوار و سال‌های سال است که این گروه‌های انسانی به دلیل داشتن دام و برای تعلیف آن‌ها، در فصل‌های مختلف تغییر مکان می‌دهند و بیلاق و قشلاق می‌کنند» (کریمی، ۱۳۵۲، ص. ۴۲). دامداری مهم‌ترین رکن اقتصادی و اصلی‌ترین فعالیت عشایر بختیاری را تشکیل می‌دهد، زیرا دام نه تنها مهم‌ترین منبع غذایی آنان است، بلکه بخش اعظم وسایل و پوشاک موردنیاز از دام تهیه و درضمن، دام وسیله حمل‌ونقل نیز محسوب می‌شود. درواقع گوسفندان و محصولات لبنی و گوشتی ثروت عمده آنان را تشکیل می‌دهد (بیک‌محمدی، ۱۳۸۰، ص. ۶۲؛ گالت و همکاران، ۱۳۹۹، ص. ۴۳). باوجوداین، برخی از عشایر بختیاری به دلایلی همچون تأمین مواد غذایی برای خود و علوفه برای دام‌هایشان به کار کشاورزی در گرمسیر مجبور می‌شدند. این امر نشان می‌دهد بختیاری‌ها از دیرباز برای کاهش آسیب‌های اقتصادی از ترکیب شیوه‌های تولید دامداری و کشاورزی استفاده می‌کرده‌اند (زاگارل، ۱۳۸۷، ص. ۱۲۴). این شیوه زیست ترکیبی موجب می‌شد تا برزگر برای کار درو در

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

قشلاق (خوزستان) بماند یا به این منطقه بازگردد و دیگر اعضای خانواده به همراه دام‌ها به مناطق ییلاقی (چهارمحال و بختیاری) کوچ کنند.

این جدایی مکانی بین اعضای خانواده‌ها و سختی‌های کار کشاورزی موجب برانگیخته شدن احساسات برزگران می‌شد؛ احساساتی که این گروه را به سرایش شعر برزگری واداشت و در برخی از موارد نیز از زبان آنان، افرادی به سرایش این‌گونه شعری پرداختند؛ بنابراین عامل اجتماعی مهم در آفرینش اشعار برزگری را باید در جدایی مکانی بین برزگر و خانواده‌اش و سختی‌های کار برزگری دانست.

اشعار کار کارکردهای مختلفی دارند؛ مانند رفع خستگی و ایجاد نظم در کار، به‌ویژه در کارهای گروهی (ذوالفقاری، ۱۳۹۶، ص. ۳۵۳). علاوه بر این، از طریق اشعار برزگری، برزگران عواطف خود را تلطیف می‌کنند و به دردهای روحی خود تسکین می‌دهند؛ بنابراین می‌توان گفت در این گونه شعری، احساسات، نگرش‌ها و باورهای کوچ‌روان برزگر بازتاب یافته و در واقع، ارزیابی‌های عاطفی آنان درباره زندگی کوچ‌نشینی و کشاورزی از موضوع‌های اصلی این گونه شعری است؛ ارزیابی‌هایی که بر باورهای برزگران تأثیر گذاشته و تفسیرهای آنان را از زندگی، در این دو زیست‌بوم شکل داده است.

از جمله موضوع‌هایی که مورد ارزیابی عاطفی در این اشعار قرار گرفته، طبیعت دو منطقه قشلاق و ییلاق است. تفاوت نگرش به زندگی کشاورزی و کوچ‌نشینی در فرهنگ بختیاری بر عناصر مربوط به این دو شیوه معیشت، از جمله بر طبیعت تأثیر گذاشته و سبب شده است نگرش به عناصر طبیعت قشلاق و ییلاق نیز مختلف باشد که این نگرش‌ها، در لایه‌های زبانی و بلاغی اشعار برزگری بازتاب داده شده است و سرایندگان، تلقی خود را به صورت غیرمستقیم از طریق تقابل‌های واژگانی، وجه فعل،

وجه صفت، تشبیه، استعاره و کنایه نشان داده‌اند و بدین صورت، ذهنیت خاصی در مخاطبان ایجاد می‌کرده‌اند. با توجه به اهمیت این موضوع، در این پژوهش، با روش اسنادی به بررسی نگرش‌های بازتاب‌یافته درباره طبیعت در لایه‌های زبانی و بلاغی اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری پرداخته می‌شود.

۱-۱. اهداف و پرسش‌های پژوهش

در این پژوهش کوشیده می‌شود تا نوع نگرش به طبیعت در اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری و شگردهای زبانی و بلاغی که محمل القای این نگرش‌ها بوده‌اند، بررسی شود. پرسش‌های پژوهش نیز عبارت‌اند از: چه نوع نگرشی به طبیعت در اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری بازتاب یافته است؟ از چه شگردهای زبانی و بلاغی‌ای در این‌باره استفاده شده است؟ این نگرش‌ها چه پیامدهایی می‌توانند به دنبال داشته باشند؟

۲-۱. روش و جامعه پژوهش

در این پژوهش که با روش اسنادی و با رویکرد توصیفی - تحلیلی انجام خواهد شد، ابیاتی بررسی می‌شوند که نگرش دوگانه به طبیعت در آن‌ها بازنمایی شده باشد؛ یعنی روش انتخاب نمونه ابیات، به صورت هدف‌مند بوده است و ابیاتی انتخاب شده که ویژگی موردنظر را از نظر محتوایی و فرم داشته‌اند تا بتوان رابطه بین صورت و محتوای شعر را براساس بررسی عناصر بلاغی و زبانی در آن‌ها تبیین کرد. گفتنی است هدف در این پژوهش، بررسی سبک‌شناسانه نیست که نیاز به بررسی نظام‌مند و آماری ویژگی‌های زبانی، بلاغی و فکری باشد، بلکه چون به دنبال نشان دادن رابطه معنادار بین عناصر زبانی و بلاغی با نگرش دوگانه به طبیعت در این گونه شعری بوده‌ایم، اشعار برزگری را در دو دسته زبانی و بلاغی تقسیم‌بندی و زیرشاخه‌های هر مورد را با ذکر نمونه تحلیل کرده‌ایم. از آنجا

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند

که در کتاب *اشعار برزگری و کوچ در فرهنگ بختیاری*، نویسنده بسیاری از ابیات برزگری در فرهنگ بختیاری را جمع‌آوری کرده و همچنین اشعار برزگری‌ای را که پژوهشگرانی مانند ژوکوفسکی و لوریمر جمع‌آوری کرده بودند، در این کتاب آورده است، این اثر به منزله جامعه آماری این پژوهش خواهد بود.

۳-۱. پیشینه پژوهش

درباره اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری تاکنون پژوهش‌های مختلفی انجام شده است که در برخی از این پژوهش‌ها تنها اشعار برزگری در کنار دیگر گونه‌های شعر عامه بختیاری جمع‌آوری شده‌اند؛ مانند کتاب‌های *ترانه‌ها و مثل‌های بختیاری* از عبدالهی موگویی (۱۳۷۲)، *موسیقی و ترانه‌های بختیاری* از پوره (۱۳۸۱)، *اشعار و ترانه‌های عامیانه بختیاری* از حسینی (۱۳۸۶)، *دانشنامه قوم بختیاری* از داوودی حموله (۱۳۹۳) و *موادی برای مطالعه گویش بختیاری از شفقی و دادرس* (۱۳۹۶). در برخی از آثار، پژوهشگران در کنار جمع‌آوری ابیات به بررسی محتوایی اشعار برزگری نیز پرداخته‌اند که در کتاب *اشعار برزگری و کوچ در فرهنگ بختیاری* نویسنده، ضمن جمع‌آوری اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری، به طبقه‌بندی مضامین آن‌ها پرداخته است. «موضوعات مختلفی چون غم، شادی، کوچ، سختی کار و عشق، در این گونه شعری دیده می‌شود» (کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۳۱). در کتاب *فولکلور مردم بختیاری* نیز نویسنده بر این باور است که:

شعر برزگری از اقسام سخن عاشقانه با درون‌مایه ترانه‌های شغلی و میهنی است و زبان حال کشت‌کارانی است که برای جمع‌آوری محصول بهاره در قشلاق مانده‌اند و خانواده، همسر، نامزد یا معشوق آنان به بیلاق کوچ کرده است. شب هجران و

فرقت یار موجب پیوند او با عناصری چون جو، گندم، داس، خرمن، گرما، تشنگی، عطش و ... می شود (قنبری عدیوی، ۱۳۹۱، ص ۶۳).

در مقاله «بررسی ترانه‌های کار در عشایر بختیاری»، عشق، کوچ، مسائل برزگری، درد و غم، مهم‌ترین موضوع اشعار برزگری دانسته شده است (صفوری و ظاهری، ۱۳۸۸، ص ۱۷۲). در مقاله «برزگری‌ها، ترانه‌های کار درو در جامعه بختیاری» نویسنده تقریباً تمام مطالب مقاله پیشین را با افزودن ابیاتی تکرار کرده است (جمشیدیان، ۱۳۹۰، صص ۵۷-۹۴). در مقاله «نوستالوژی در شعر برزگری؛ یکی از گونه‌های شعر عامه بختیاری»، نویسندگان ضمن بررسی انواع نوستالوژی در این گونه شعری، به این نتیجه رسیده‌اند که

مهم‌ترین کارکرد نوستالژی در شعر برزگری، ایجاد آرامش روحی و روانی، رفع خستگی و تجدید نیرو برای برزگر دورمانده از یار و دیار است که با خواندن اشعار و ذکر خاطرات و یادآوری ایام وصال، دوران سخت درو و هجران را به پایان میرساند (کریمی و همکاران، ۱۳۹۹، ص ۳۰۸).

بنابراین بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد تاکنون پژوهشی با این رویکرد درباره اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری نوشته نشده است.

۲. گونه شعر برزگری

اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری با عنوان‌های مختلفی مانند بیداد و دُندال شناخته می‌شود. وقتی برزگران از منطقه ییلاق به قشلاق برای کار درو بازمی‌گشتند، در مسیر بازگشت، اشعاری را با لحن غم‌انگیز و آهسته می‌خواندند تا راه بازگشت را که معمولاً پیاده طی می‌کردند، با خواندن آن‌ها کوتاه کنند، به این اشعار دندال‌های برزگری می‌گفتند، اما به اشعار برزگری‌ای که با صدای بلند و برای به شوق آوردن برزگر در

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

حین کار غله‌چینی خوانده می‌شد، بیداد می‌گفتند. در این اشعار، از موضوع‌های مختلفی مانند عشق، توصیف طبیعت ییلاق و قشلاق، سختی‌های کار کشاورزی، ابزارهای کشاورزان و شیوه‌های کار آنان سخن گفته شده است.

این گونه از ترانه‌های بختیاری را به‌واقع می‌توان یکی از عالی‌ترین مصادیق عاشقانه‌ها در فرهنگ ایرانی نامید. تخیل، موسیقی شاد و جنبش‌افزا، تصویرسازی-های شاعرانه، نبوغ و خلاقیت این اشعار در اوج زیبایی و هنرمندی است (قنبری، ۱۳۹۰، ص. ۱۶۵).

از آن‌جا که در این اشعار، بیشتر عاطفه و احساس مهم است، دیگر عناصر شعری برای انتقال آن به‌کار گرفته می‌شوند. از میان صور خیال، تشبیه و استعاره، بیشترین کاربرد را برای توصیف وضعیت برزگر، معشوق و کار او داشته؛ به‌ویژه تشبیهات محسوس به محسوس و استعاره‌های زودیاب که مشبه‌به و مستعارله آن‌ها برگرفته از عناصر طبیعت است. همچنین در این اشعار موسیقی کناری (قافیه) و میانی مانند انواع تکرار، برجستگی خاصی یافته است. از نظر ساختار نیز این اشعار، به‌صورت تکبیت و دوبیتی و اشعار عاشقانه، بیشتر از زبان مرد و زن سروده شده‌اند.

۳. نگرش دوگانه به طبیعت قشلاق و ییلاق در اشعار برزگری

در ارزیابی‌های عاطفی از زندگی کشاورزی و دامداری در اشعار برزگری در فرهنگ بختیاری، نوعی نگرش دوگانه دیده می‌شود؛ به‌گونه‌ای که نگاه به زندگی دامداری و عناصر مربوط به آن، مثبت و بازنمایی کار کشاورزی با بدنمایی همراه است. در این اشعار، با اولویت دادن به زندگی دامداری، مهم شمردن و بیشتر سخن گفتن از ویژگی-های مثبت آن، این نوع زندگی برجسته و از آن، به‌منزله زندگی حقیقی، درست، عادی و لذت‌بخش سخن گفته شده، درحالی که با دادن صفات منفی، زندگی مبتنی بر

کشاورزی به منزله زندگی غیرطبیعی توصیف شده است. علت پدید آمدن این نوع نگرش دوگانه را باید در دل‌بستگی کوچ‌روان برزگر به زندگی کوچ‌نشینی و جایگاه اقتصادی این شیوه زیست در میان عشایر بختیاری جست‌وجو کرد. در فرهنگ بختیاری، برای برزگر که شغل اصلی او دامداری مبتنی بر کوچ‌نشینی و حرکت است، این حرکت و ملازمت آن، نماد زندگی است و برعکس، زندگی مبتنی بر کار کشاورزی که براساس سکون شکل می‌گیرد، نشان‌دهنده مرگ است. در واقع زندگی کشاورزی بسیار سخت است، اما زندگی دامداری نیز خطرهایی کم‌تر از زندگی کشاورزی به-همراه ندارد، اما چون برزگر از روی اضطرار به کار کشاورزی پرداخته و دل‌بسته زندگی کوچ‌نشینی است، تصویری زیبا از زندگی کوچ‌نشینی ارائه می‌دهد.

در اشعار برزگری، تصویری که برزگر از طبیعت قشلاق نشان داده، تصویری زشت و سیاه است که بر خشونت آن تأکید شده است. این طبیعت تداعی‌کننده ملالت، تنفر و نشان‌دهنده تباهی و مرگ است؛ چنان‌که در ابیات زیر دیده می‌شود، طبیعت گرمسیر جهنم‌گونه است؛ آتش سوزان، آب گرم و نیش‌گزنندگان و حشره‌های موزی:

گرمسیر گرمه، صحراس ایزنه جوش عزیز کم طاختم، نی بو فراموش
گرمسیر گرمه و باد گرم ایاره چه کنم سی عزیزم طاختی نداره؟
پشه‌گور لنگ بلند، لنگا ملاری ملت گادیم نشت زنه، ز خین زاری

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۱۲۷، ۱۳۱)

Garmesir garme sahrâs izane jûš / azize kam tâxatom nibû farâmûš//
Garmesir garme vo bâde garm iyâre/ çe konom si azizom tâxati nedâre//
paŞe kûre leng bolond lengâ malâri/melse gâdim nešt zane ze xine zâri.

برگردان: گرمسیر گرم است، صحرایش از گرما می‌جوشد/ محبوب کم‌صبر من فراموش نمی‌شود// گرمسیر گرم است و باد گرم می‌وزد/ برای عزیزم که صبری ندارد، چه کاری

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

می‌توانم انجام بدهم؟ // پشه کور پادراز دارای پاهایی مانند ملار (چوب‌های سه‌گانه برای دوغ‌زنی) / مانند عقرب گاو دوم نیش می‌زند.

درحالی‌که طبیعت بی‌یلاق طبیعی است زیبا، روشن و الفاکننده شور، جوشش و زندگی. نگرش به این طبیعت، نگرشی والاست و توصیف مناظر آن بهشت‌آیین است؛ چشمه‌سارها، درختان سرسبز، هوای خوب و نغمه کبکان دری. کوچ‌رو برزگر خود را جزئی از این طبیعت، آن را وطن خود می‌داند و در بودن و زیستن در آن لذت می‌برد:

هارکله سوز و خرم چی زهله گا هیشکی نمنده، سی وطن دلم نی‌گره جا
موز او کسی بازفت و طنس بی میون او شیرین سا و سرس بی
ممیر ممیر، رو و وطنت میر میون برف و چویل و کرسم پیر
(همان، ص. ص. ۷۰)

Hârkale sawzo xoram či zahle gâ/ hiŠki namande, si vatan delom nigere
jâ// mûze ū kasi bâzof t vatanes bi/ meyûne awe Šerin sâ ve sares bi// mamiro
mamir, raw ve vatanet mir/ meyûne barfo čavil vo karsome pir.

برگردان: منطقه هارکله (در بیلاق) مانند صفرای گاو سبز و خرم است / هیچ‌کس در گرمسیر نمانده، برای وطنم، دلم قرار ندارد // خوشا به حال کسی که بازفت و طنش / میان آب شیرین و سایه (درختان) بر سرش است // (در گرمسیر) نمیر و ممیر، برو و در وطنت (بازفت) بمیر / میان برف و گیاهان چویل و کرسم پیر.

۳. نمود نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و بلاغی اشعار برزگری

۳-۱. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق تقابل

از شیوه‌های مهم برای القای نگرش دوگانه به عناصر طبیعت در اشعار برزگری، استفاده از تقابل است. براساس دیدگاه جونز، تقابل‌ها انواع گوناگونی دارند؛ مانند تقابل هم‌پایه که در آن تمایز میان دو عنصر متقابل خنثی می‌شود. تقابل تفضیلی، یک عضو از جفت-

واژه متقابل با عضو دیگر مقایسه می‌شود. در تقابل کمکی، یک جفت واژه متقابل به معرفی تقابل دیگر در جمله کمک می‌کند و تقابل منفی که در آن، یکی از عنصرهای تقابل با عنصر منفی‌ساز همراه است تا عنصر دیگر تقویت شود (کلاهدوز محمدی و همکاران، ۱۳۹۸، صص. ۱۰۳-۱۰۵). در اشعار موردبررسی، تقابل پایه در مورد عناصر طبیعت قشلاق و ییلاق یافت نشد که این امر نشان‌دهنده این نگرش سرایندگان است که نگاهی خنثی، برابر و رویکردی یکسان به عناصر طبیعت در این دو منطقه ندارند. در این اشعار، اکثر تقابل‌ها از نوع تقابل کمکی، منفی و تفضیلی هستند؛ برای مثال در بیت زیر دو صفت گرم برای گرمسیر و دل‌نشین برای زردکوه به کار رفته‌اند. این دو صفت از نظر مثبت و منفی بودن، در تقابل با هم قرار گرفته‌اند و از نوع تقابل کمکی هستند. استفاده از این شیوه، سبب شده است تا سراینده با انکار ویژگی‌های مثبت طبیعت قشلاق، برجسته کردن نقاط منفی آن و تأکید بر ویژگی‌های مثبت طبیعت ییلاق، بر نگرش خواننده تأثیر بگذارد. در واقع از طریق این تقابل، هم نگرش گوینده به آب‌وهوای قشلاق و ییلاق (گرما: زندگی سخت در قشلاق و دل‌نشین: زندگی راحت در ییلاق) نشان داده و هم از طریق ایجاد دو قطب مثبت و منفی، ذهنیت خاصی به خواننده القا شده است:

آر گرمسیر گرمه زرده دل‌نشینه گم جاز بو بکن بگو چویلِه

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۷۵)

Ar Garmesir garme zarde delneŠine/gome jâz bû bokon bego čavile.

برگردان: اگر گرمسیر گرم، کوه زرده دل‌نشین است / شکوفه جاز را بو کن، بگو

چویل است.

در بیت زیر، اسم گرمسیر با صفت‌های منفی گرم و گران (سنگین) به کار رفته، در حالی که اسم بازفت بدون این صفت‌هاست. در واقع سراینده با استفاده از تقابل

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند

منفی، با به‌حاشیه راندن ویژگی‌های مثبت طبیعت قشلاق و برجسته کردن ویژگی‌های منفی آن بر نگرش منفی به این منطقه تأکید کرده است:

گرمسیرِ گرمه مندیسِ گرونه بیو بریم بازفت ملکس ز خمونه

(همان، ص. ۱۰۱)

Garmesir garme mandanes gerūne/ beyaw berim bâzof t melkes ze xomūne.

برگردان: گرمسیر گرم، ماندن در آنجا سخت است/ بیا به بازفت برویم، ملکش از خودمان است.

تقابل تفضیلی نقش بیشتری در برجسته کردن تقابل بین عناصر طبیعت قشلاق و ییلاق در اشعار برزگری داشته است. این تقابل یا از طریق نشانه‌های دستوری «تر و ترین» یا بافت کلام نشان داده می‌شود. در اشعار برزگری، بافت و محتوای کلام بسیاری از این اشعار نشان‌دهنده تقابل تفضیلی هستند؛ چنان‌که در بیت زیر از طریق بافت کلام سراینده چویل زردکوه را بر چویل گرمسیری برتری داده است:

چویلِ گرمسیری بُو نداره بفرشین زرده، چویلِ سیم بیاره

(همان، ص. ۲۰۴)

čavile garmesiri bū nedâre/ beferešnin zarde čavil sim biyâre.

برگردان: گیاه چویل گرمسیری، بو ندارد/ بفرستید زردکوه، چویل برایم بیاورند. یا در شعر زیر کوچ‌رو برزگر بر آن است درختچه‌ی جاز را به گیاه چویل و گچ را به برفاب تبدیل کند که در این تبدیل، عناصر طبیعت ییلاق را بر عناصر طبیعت قشلاق، برتری داده است:

جاز و چویل کُئم، گچ و برفو هر که تشنه آوی، بیا بخوره او

(همان، ص. ۷۴)

Jâze ve čavil konom gače ve barfaw/har ke tešne avi biyâ boxore aw.

برگردان: درختچه جاز را به چویل تبدیل می‌کنم و گچ را به برفاب/ هر کس تشنه است، بیاید و آب بخورد.

بنابراین بررسی تقابلهای واژگانی در اشعار برزگری، نشان از نگرش مثبت کوچ‌روان برزگر به طبیعت ییلاق دارد و نگرش منفی به طبیعت قشلاق نیز سبب شده است تا آنان از این منطقه رمنده باشند و چنین احساسی را نیز در مخاطبان برانگیزند.

۲-۳. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق وجه فعل و صفت

وجهیت موقعیت اول شخص را درباره گفتار و مخاطبش نشان می‌دهد (وردانک، ۱۳۹۷، ص. ۷۲) و به اطلاعات معنایی گفته می‌شود که مربوط به بینش یا دیدگاه گوینده است درباره آنچه می‌گوید (پالمر، ۲۰۷؛ قائمی و ذوالفقاری، ۱۳۹۵، ص. ۸۸). فعل، صفت و قید، نقش مهمی در نشان دادن دیدگاه پنهان گوینده به پدیده‌های مختلف دارد. «با بررسی این متغیرهای نحوی، می‌توان پیوند زبان نویسنده را با دیدگاه و جهان‌بینی وی روشن کرد» (فتوحی، ۱۳۹۲، ص. ۲۸۴). در اشعار برزگری، بیشتر از وجه فعل و صفت برای بیان نگرش سراینده به طبیعت استفاده شده است؛ چنان‌که در مصراع اول بیت زیر، از طریق وجه خبری، قطعیت گرم بودن هوا در خوزستان نشان داده و در ادامه از طریق وجه تمنایی، آرزوی سراینده برای رفتن به ییلاق و فرار از گرمای قشلاق مجسم شده است:

گرمسیر گرمه و باد گرم ایاره کاشکی مال بارکنه بریم ایلاق دو واره

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۶۱)

Garmesir garme vo bâde garm eyâre/ kâŠki mâl bâr kone berim aylâq dovâre.

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند

برگردان: گرمسیر گرم است و باد گرم می‌وزد/ کاشکی خانوارها کوچ کنند، برویم
به بیلاق دوباره.

وجه فعل در جمله اول و سوم بیت:

کِی وَسَرِ اِیْرِوهِ اِی مَاتِ گَنْدَم؟ وَاَرْسَتِن بَرزِیْرُون مُو سِی چِه مَنَدَم؟

(همان، ص. ۱۸۶)

Kay ve sar ireve I mâte gandom?/vârasten barzeyerûn mo si çe mandom.

برگردان: کی به پایان می‌رسد این مات گندم؟/ کار برزگران به پایان رسید، من برای

چه مانده‌ام؟

از نوع پرسشی که سراینده از طریق این وجه فعل، خستگی، بی‌تابی و بی‌زاری
کوچ‌رو برزگر را از کار در منطقه قشلاق و اشتیاق وی را برای رفتن به منطقه بیلاق
نشان داده است. در مصراع اول ابیات زیر:

پُرس کُنِن کَوگُ وُ کُلَنگِ بَاژَفْت چِه حَالِه؟ شَو وُ رُوژ وُ رُوژ وُ شَو هُوَفَه بَادِ
ز رَهگَدَر پُرسِیْم خَوَرِی چِه دَارِی؟ ز اِیلاقِ سِی مُو بُوگُو وَا چَشْمِه سَارِی

(همان، ص. ۱۹۵، ۱۹۹)

Pors konin kawgo kolong bâzofte çe hâle?/ Şaw vo rûz vo rûzo Şaw hūfae
bâde//ze rahgozar porsim xavari çe dâri?/ ze aylâq si mo bogo vâ çaŞme sâri.

برگردان: پرسید از پرندگان کبک و کلنگ، بازفت چگونه است؟ شب و روز و
روز و شب، صدای وزش باد است // از رهگذر پرسیدم خبر چه داری؟ از بیلاق برای
من بگو و چشمه‌ساران.

نیز وجه فعل از نوع پرسشی و با استفاده از این وجه، راوی اشتیاق خود را به
دانستن وضعیت بیلاق و بازفت (از مکان‌های بختیاری) و رفتن به آنجا برجسته کرده
و درضمن در مصراع دوم با استفاده از وجه خبری، وضعیت این منطقه، توصیف و
مطلوب بودن آن با حتمیت و قطعیت نشان داده شده است.

وجه التزامی فعل جهت گیری نویسنده، مانند درخواست، توصیه، اجبار و فرمان او را نشان می دهد. در اشعار برزگری، وجه التزامی بیشتر مبتنی بر فرمان و توصیه بوده است که این موضوع نشان می دهد سراینده از مخاطب می خواهد دست به کنشی بزند یا به او توصیه می کند کنشی یا حالتی را رها کند؛ برای مثال در بیت زیر روای از برزگر با تحکم می خواهد از قشلاق برود. برای برجسته کردن این موضوع، وجه التزامی را در آغاز کلام قرار داده و درضمن با ایجاد ارتباط علی بین این وجه با وجه خبری در مصراع دوم که بیان کننده وضعیت نامطلوب برزگر است، می خواهد مخاطب را قانع و او را با خواست خود و انجام آن همراه کند:

مَمَّهِن وِ گَرْمَا، تَرَسْم تَو بَدَارَتِ زَهْفَرُونِ اَوِی رَنگِ گُلِ اِنَارَتِ
(همان، ص. ۱۳۴)

Mamahñ ve garmâ tarsom taw bedâret/zahferûn evay range gole enâret.

برگردان: در گرما نمان، می ترسم تب دار شوی / زعفران شد رنگ گل انار ماندت.

اما در بیت زیر:

گَرْمَسِیرِ گَرْمِه، مُرْعُو اِی وِینِ پَرِ بَار بُکْنِ وَا بَا خُوْمُو بَرِیم وِ سَرْحَدِ
(همان، ص. ۱۳۰)

Garmesir garme morqū I vanen par/ bâr bokon vâ bâ xomū berim ve sarhad.

برگردان: گرمسیر گرم است، مرغها پرهایشان می ریزند / بار کن با خودمان و برویم

به سرحد.

ابتدا با استفاده از وجه خبری، وقوع گرما و آسیب های آن با یقین بیان شده است و سپس وجه التزامی فعل در مصراع دوم، دلالت بر این دارد که بیلاق مکان زندگی است. درواقع سراینده با به کارگیری وجه التزامی (امری و نهی) شنونده را ملزم کرده است که دست به کنشی بزند. کنش مربوط به طبیعت قشلاق «رفتن» است که این موضوع،

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند

نگرش منفی گوینده را نشان می‌دهد و کنش مربوط به بیلاق «ماندن» که از این طریق، مطلوب بودن این منطقه برجسته شده است.

همچنین صفت از آنجا که توضیحی درباره اسم می‌دهد و با آن، خصوصیتی به اسم نسبت داده می‌شود (انوری و احمدی گیوی، ۱۳۸۵، ص. ۸)، نقش مهمی در نشان دادن قضاوت گوینده در مورد موصوف دارد؛ برای نمونه در بیت:

مُوزِ أَوْ كَسَى بَاژُفْتِ وَطَنَسِ بِي مِیُونِ أَوْ شِرِينِ سَا وَ سَرَسِ بِي
(همان، ص. ۷۰)

Mūze ū kasi bâzof t vatanes bi/ meyūne awe Šerin sâ ve sares bi.

برگردان: خوشا به حال کسی که بازفت و طنش / میان آب شیرین و سایه (درختان)

بر سرش است.

از صفت‌های تمجیدآمیز شیرین و سایه استفاده شده است که استفاده از چنین واژه-هایی هم احساس برانگیز هستند و هم انگیزه نویسنده را آشکار می‌کنند، اما استفاده از صفت گرم برای آب در منطقه قشلاق و ایجاد حالت بد از نوشیدن آن (اشیوه: دچار تهوع شدن) در بیت زیر، نشان‌دهنده نگرش منفی سراینده به این نوع آب و هواست:

أَوْ غَرْمِه نِي خُورُم دِلْمِ إِشِيوَه كُرْكُرِ كَمُوتَرُو مُونِه كِرْدِه لِيوَه
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۱۳۳)

Awe garme ni xorom delom iŠive/ korkore kamtarū mone kerde live.

برگردان: آب گرم است، نمی‌خورم، دچار تهوع می‌شوم / صدای کرکر کبوترها مرا

دیوانه کرده است.

از جمله معانی و نوع‌های صفت بیانی، بیان چگونگی و حالت است (فرشیدورد،

۱۳۸۴، ص. ۲۵۳). در نمونه زیر نیز صفت‌های بیانی چگونگی و حالت از نوع رنگ:

رنگ سرخ، سیاه و سوخته، در مقابل هم قرار گرفته‌اند. رنگ سرخ تداعی‌کننده سلامتی

و آرامش حاصل از زندگی در بیلاق است و رنگ سیاه و سوخته نشان‌دهنده زندگی سخت و طاقت‌فرسا در زیر نور خورشید گرمسیر. بدین ترتیب گوینده با استفاده از این صفت‌های هم‌شمول، به دنبال القای نگرش منفی به زندگی در قشلاق و شغل برزگری به خواننده است:

مَمَهَن وِ گَرَمَا، اَی گَرَمَا نَدِیدِه رَنگِ سُهَرَتِ دِیدِمِه شَه وُ تَرِدِیدِه

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۱۰۳)

Mamahn veg armâ ay garmâ nadide/ range sohrt didome Šah vo terdenide.

برگردان: نمان در گرما، ای گرماندیده/ رنگ سرخت، دیدم سیاه و سوخته شده

است.

همچنین با استفاده از صفت‌های ارزش‌گذاری شده «کُرکُر» و «نرنر» برای توصیف صدای کبوتر و گراز — پرندگان و حیوانات منطقه گرمسیر — گوش‌خراش بودن این صداها به مخاطب اشعار القا می‌شود:

کُرکُرِ کَمَوَتَرُو نرنرِ گَرَاوُ نیلنم شولیز گنم پشه لنگ درازو

(همان، ص. ۴۶)

Korkore kamûtarû nerner gorâzû/ niyelenom Šawliz konom paŠe leng derâzû.

برگردان: صدای کرکر کبوترها و صدای نرنر گرازها/ نمی‌گذارند شب بخوابم و

صدای پشه‌های پادراز.

استفاده از صفت پای دراز و پر خمیده برای پشه در شعر زیر، آن را به اسم خاص تبدیل کرده است. «هرچه واژه خاص‌تر می‌شود، اطلاعات بیشتری درباره شکل و اندازه، مزه و رنگ پدیده‌ها به ما می‌دهد و به ادراک تصویری چنگ می‌اندازد و تصویری زنده‌تری ارائه می‌کند» (فتوحی، ۱۳۹۲، ص. ۲۵۲). این صفت با نشان دادن شکل خاص پشه، در پی ارائه مشخصات محسوس آن و در نتیجه القای وحشت به

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

مخاطب است. همچنین سراینده با نسبت دادن طنزآمیز عمل نواختن ساز و نقاره به خرمگس، صدای بلند و گوش‌خراش این حشره را برجسته کرده است:

پَیْشِه لِنْگِ دِرَازِ پَرچَفتی وَ زَریره خَرْمِیسِ تُشمالِ وَ نِقارِه‌چینه

(همان، ص. ۱۲۶)

Paše leng derâze parçafti vazire/ xarmayas toŠmâl vo neqâreçine.

برگردان: پیشه پادراز پرخمیده وزیر است/ خرمگس شمال و نقاره‌چین است.

درمقابل با نسبت دادن صفت‌های مثبت به عناصر طبیعت بیلاق، برای نمونه صفت

«قهقهه» برای توصیف صدای کبک، نگرش مثبت گوینده نشان داده شده است:

چَکِ چَکِ چَکِ چویل، شُرُنْگی بَرَفو فَهَقَه کَوِگِ دَری نِیلِه کُنْمِ خَو

(همان، ص. ۴۶)

čak čake čake čavil Šorongiye barfaw/ qahqahe kawge dari nile konom xaw.

برگردان: بوی گیاه چویل، صدای برفاب/ صدای قهقهه کبک دری نمی‌گذارد بخوابم.

۳-۳. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق نشان‌داری واژه‌ها

از دیگر راه‌های بیان ذهنیت افراد، استفاده از واژه‌های نشان‌دار است. واژه‌های نشان‌دار «علاوه بر دلالت بر یک مفهوم خاص، دربردارنده معانی ضمنی و مفاهیم ارزشی نیز هستند که طرز نگرش نویسنده و گوینده را در خود دارند» (فتوحی، ۱۳۹۲، ص. ۲۶۴). در اشعار برزگری نیز بسیار از واژه‌های نشان‌دار برای توصیف طبیعت قشلاق و بیلاق استفاده شده است؛ برای نمونه در بیت زیر، به جای استفاده از واژه گندم یا جو کوتاه، از واژه «گره» استفاده شده است. واژه گره در فرهنگ بختیاری، به معنای هر چیز کوچک، لاغر و بی‌ارزش است؛ بنابراین استفاده از این واژه، بی‌زاری کوچ‌رو برزگر را از این شغل و بی‌ارزشی آن را نشان می‌دهد:

گَرِه وُ گرما، کَدُم ای کُنه دَرَد مَنَدُم وِ گرمسیر رَنگم اَوی زرد
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۷۵)

Gare vo garmâ, kadome ikone dard/ mandom ve garmesir, rangom evay zard.

برگردان: گندم و جو کوتاه و گرما، کمرم درد می کند / ماندم در گرمسیر، رنگم زرد شد.

در بیت زیر به جای فعل ختثای رفتن، از فعل «گروسستن» استفاده شده که این فعل در فرهنگ بختیاری به معنی پنهانی از جایی فرار کردن است؛ بنابراین به کار بردن آن نشان‌دهنده بی‌زار بودن برزگر از منطقه قشلاق است:

گَرَمسیر گرمه بَیو بَگَرُوسیم چارُبُونِ پَشه ای خُوره، خُومُو ای سُوَسیم
(همان، ص. ۱۳۲)

Garmesir garme beyaw begorūsim/ çârbūne paŞe ixore xomūn isūsīm.

برگردان: گرمسیر گرم است بیا فرار کنیم / چهارپایان را پشه می خورد، خودمان می سوزیم.

در مقابل استفاده از صفت‌هایی مانند «دلنشین» برای هوای ییلاق، به جای واژه خوب، تداعی‌کننده معنای مثبت است:

کَیْنُو آی کَیْنُو، هَوَات دِلنِشینه یار مُو وِ گرمسیر غَلِه اِچینه
(همان، ص. ۱۷۵)

Kaynū ay kaynū havât delneŞine/ yâre mo ve garmesir qale eçine.

برگردان: کوه کینو، ای کوه کینو، هوایت دل‌نشین است / یار من در گرمسیر غله درو می کند.

۴-۳. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق نام‌گذاری مکان‌ها

هرگاه گویشوران زبان با نام بردن از چیزی سخن بگویند، بخشی از رابطه اجتماعی یا احساسات شخصی خود را به آن چیز بیان می‌کنند (آقاگل‌زاده و دهقان، ۱۳۹۳، ص. ۱۰). در بسیاری از اشعار برزگری، نام‌گذاری نقش مهمی در نشان دادن نوع نگرش سرایندگان به دو منطقه قشلاق و ییلاق دارد؛ برای مثال در این اشعار، برای نام بردن از منطقه قشلاق، از واژه عربستان و برای یاد کردن از منطقه ییلاق، از واژه کوهستان استفاده شده که این شیوه نام‌گذاری دلالت‌مند است. واژه عربستان دلالت بر سرزمین گرم و بی‌آب و علف دارد و این دیدگاه را القا می‌کند که این منطقه متعلق به بختیاری‌ها نیست و برزگر در منطقه غریب، گرفتار شده است. در مقابل منطقه ییلاق با واژه کوهستان نام‌گذاری شده است که این نام، فرایم‌های آب‌وهوای خوب و بوی خوش را به ذهن القا می‌کند:

کَوَّگُ کُه بیدم چویل کُهستو / موندگار اویم صحرا عروستو
(همان، ص. ۶۸)

Kawge koh bidom čavile kohestū/ mondegâr avim sahrâ aravestū.

برگردان: کبک کوه بودم گیاه چویل کوهستان/ ماندگار شدم صحرای عربستان.
مال در فرهنگ بختیاری به جایی اشاره دارد که خانواده فرد در آنجاست که در بیت زیر، آن را برای منطقه ییلاق به کار برده‌اند و بدین طریق تعلق خاطر کوچ‌رو برزگر به این منطقه نشان داده شده، اما در مقابل واژه غریو (غریب) برای نامیدن مناطق قشلاقی به کار رفته که بدین ترتیب، احساس منفی به این منطقه، برجسته شده است:

خربون پار بام گردو شامسیری / پار و مال بیدم امسال و غریوی
(همان، ص. ۶۰)

Xorbūne pâr bâm gerdū Šâmesiri/pâr ve mâl bim amsâl ve qarivi.

برگردان: فدای پارسال بشنوم، گردو شامسیری (بودم)/ پارسال پیش خانواده بودم، امسال در منطقه غریبی هستم.

۵-۳. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق عوامل موسیقایی

از جمله عوامل موسیقایی که نقش مهمی در برجسته کردن نگرش دوگانه به طبیعت قشلاق و ییلاق در اشعار برزگری دارد، قافیه است. در واقع «اگر شاعر بخواهد در شعر، روی کلمه خاصی تکیه کند، اگر آن کلمه را در قافیه قرار دهد، این تشخیص و برجستگی در حد اعلای خود خواهد بود» (شفیعی کدکنی، ۱۳۹۱، ص. ۷۲). در بیت زیر نیز دو واژه جوش نشان‌دهنده گرمای قشلاق و نوش نمایان‌کننده گوارا بودن آب منطقه ییلاق، به منزله قافیه (قافیه بدیعی) در شعر استفاده شده‌اند. در واقع دو واژه‌ای که در شعر اهمیت بیشتری دارند، با قرار گرفتن در جایگاه قافیه، تشخیص یافته‌اند و بدین ترتیب این دو واژه، عاطفه و معنای خاصی را به خواننده القا می‌کنند؛ اینکه آب و هوای ییلاق (نوش) بر قشلاق (جوش) برتری دارد:

گرمسیر گرماس چی دیگ ایخوره جوش ایخوری برفو خوت ای گهی نوش
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۴۱)

Garmsir garmâs čī dig ixore jūš/ ixori barfaw xot igohi nūš.

برگردان: گرمسیر گرمایش مانند دیگ جوش می‌زند/ می‌خوری بر فاب، خودت می‌گویی گوارا (باد).

در شعر زیر کوچ‌رو برزگر بر آن است تا حالت خود را هنگام کار در منطقه گرمسیر توصیف کند؛ بنابراین برای برجسته کردن این وضعیت، واژه‌های نشان‌دهنده آن را در قسمت قافیه شعر آورده است:

گره و گرما، کدُم چی ڈوال هُشک مَنڈم و گرمسیر، گرما مونه کُشت
(همان، ص. ۱۲۸)

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

Gare vo garmâ kadom či dovâle hoŠk/ mandom ve garmesir garmâ mone koŠt.

برگردان، جو و گندم کوتاه و گرما، کمرم مانند کمر بند خشک است/ مانند به گرمسیر، گرما مرا کشت.

از دیگر عناصر موسیقایی که نقش بارزی در برجسته کردن نگرش به طبیعت در اشعار برزگری دارد، انواع تکرار است. از جمله ویژگی‌های تکرار واژه‌ها، تک‌واژه‌ها و واج‌ها، افزایش توجه مخاطب به موضوعی خاص است و تکرار، بهترین وسیله‌ای که از طریق آن می‌توان فکری را به کسی القا کرد (علی‌پور، ۱۳۷۸، ص. ۸۹). در ابیات زیر نیز سراینده با استفاده از تکرار، واژه‌های مهم شعر را برجسته و نگرش موردنظر را به مخاطب القا کرده است. تکرار واژه و تک‌واژه گرم، توجه مخاطب را به نامطلوب بودن هوای گرمسیر جلب و با تکرار صامت‌های «گ، ر، م» بر گرم بودن هوا در قشلاق تأکید شده است:

گرمسیر گرمه و باد گرم ایاره کاشکی مال بارکینه بریم ایلاق دؤواره
گرمسیر گرمه و دل ایزنه گر منده سر غله، غمگین و منگ چر
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۶۱، ۱۳۰)

Garmesir garme vo bâde garm iyâre/kâŠki mâl bâr kone berim aylâq dovâre// Garmesir garme vo del izane gor/ mande sare qale qamgino menge čor.

برگردان: گرمسیر گرم است و باد گرم می‌وزد/ کاشکی خانوارها بار کنند و برویم به بیلاق دوباره// گرمسیر گرم است، گرمایش به دل زبانه می‌کشد/ مانده است سر غله، غمگین و ناراحت.

در بیت زیر نیز تکرار تک‌واژه «نال» برجسته‌کننده ناله‌های برزگر از سختی کار در منطقه گرمسیر است:

برزگر گرما گره، و گرمسیر مند نال نال ناله‌ها، تش و دل ای‌وند
(همان، ص. ۱۳۲)

Barzegar garmâ gere ve garmsir mand/ nâlnâle nâlehâs taŠ ve del ivand.

برگردان: برزگر را گرما گرفت و گرمسیر ماند/ نال نال ناله‌هایش آتش به دل می‌زند.

۳-۶. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق تشبیه

در تشبیه، بین دو یا چند چیز به شکل اغراق آمیز ادعای همانندی می‌شود. «تشبیه بیان مخیل حال مشبه و این بیان حال، همواره با اغراق همراه است» (شمیسا، ۱۳۷۰، ص. ۱۱۶) که در این همانندی اغراق آمیز، اغراضی وجود دارد؛ مانند مدح، تحقیر و بیان مقدار و بدین ترتیب، معنایی ضمنی به خواننده القا و عواطف خاصی به وی انتقال داده می‌شود (فتوحی، ۱۳۸۶، ص. ۸۹). در اشعار برزگری، عناصر مربوط به طبیعت قشلاق همواره با اغراق زشت‌نمایی، اما عناصر مربوط به طبیعت بیلاق به صورت خوب‌نمایی نشان داده شده‌اند یا برای توصیف مشبه‌هایی که عاطفه مثبتی را انتقال می‌دهند، از عناصر طبیعت بیلاق استفاده شده است. این امر سبب می‌شود که نگرش شکل گرفته به عناصر طبیعت قشلاق منفی و بر این اساس عاطفه برانگیخته شده در خواننده آمیخته با تنفر باشد؛ چنان‌که در بیت:

گرمسیر گرماس چی دیگ ای خوره جوش ای خوری برفو خوت ای گهی نوش

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۴۱)

Garmesir garmâs či dig ixore jūš/ ixori barfaw xot igohi nūš.

برگردان: گرمسیر گرمایش مانند دیگ جوش می‌زند/ می‌خوری برفاب، خودت می-

گویی نوش و گوارا باد.

گرمای گرمسیر به دیگ در حال جوش تشبیه که از این طریق، تصویری جهنم‌گونه از قشلاق، ترسیم شده است. همچنین در این تشبیه، هر چهار رکن تشبیه آمده و

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

سراینده، نظر خود را از طریق تصویری ملموس و با قطعیت کامل ارائه داده است. بدین ترتیب مخاطب، اقناع می‌شود که گرمای گرمسیر قابل تحمل نیست. از بین ارکان تشبیه، مشبه به نقش مهمی در نشان دادن نگرش گوینده دارد: «جهان‌بینی، شخصیت و محیط هنرمند را برای ما ترسیم می‌کند و از آن می‌توان به دنیای درون و روحی نویسنده و شاعر راه یافت» (شمیسا، ۱۳۷۴، ص. ۶۲). سرایندگان این اشعار نیز هرگاه درباره مشبه نگاه مثبتی دارند و می‌خواهند این نگرش مثبت را به خواننده انتقال دهند، از عناصر طبیعت بیلاق به منزله مشبه به استفاده می‌کنند که انتخاب مشبه به از عناصر طبیعت بیلاق، نشان‌دهنده نوع نگرش آنان به این عناصر است؛ چنان‌که در بیت:

چی کوگی فر بزئم بازفت نشینم / دار و دار بگردومس تا تونه بینم

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۱۸۲)

Či kawgi fer bezenom bâzof t nešinom/ dâr ve dâr begardomes tâ tone binom.

برگردان: مانند کبکی پرواز کنم، بازفت بنشینم / درخت به درخت بگردم آن را تا تو را ببینم.

سراینده خود را به کبک منطقه بازفت تشبیه کرده و نگاه مثبت خود را به این منطقه نشان داده است. در بیت زیر سراینده برای اینکه تعلق مکانی خود را به منطقه بیلاق نشان دهد، خود را به پرند و گیاه این منطقه تشبیه کرده است:

کوگ که بیدم، چویل که تر / موندگار اویم، صحرا عرو بر

(همان، ص. ۶۹)

Kawge koh bidom čavile kohe tar/ mondegâr avim sahrâ arave bar.

برگردان: کبک کوه بودم، چویل تازه کوه / ماندگار شدم صحرای عربستان.

در مقابل عناصر مربوط به طبیعت قشلاق از طریق تشبیه، بی‌ارزش نشان داده شده‌اند؛ چنان که در نمونه زیر با تشبیه خرمگس به شاه، پشه به وزیر و پشه کوره به ساززن، به صورت طنزآلود، به توصیف فضای منطقه گرمسیر هنگام درو پرداخته شده است:

خرمیس شاهه، پشه چال وزیره کور بال نفتی، ساززن خطیره
(همان، ص. ۱۲۶)

Xarmayas Šāhe paše čâl vazire/ kûre bâl nafti sâzzane xatire.

برگردان: خرمگس شاه است، پشه پیشانی سفید وزیر/ پشه کوره‌بال نفتی ساززن است.

کوچ‌رو برزگر گاهی برای نشان دادن نفرت خود از کار درو، گندم و جو منطقه گرمسیر را به چیزی تشبیه می‌کنند که برای انسان آسیب زیاد دارند؛ چنان‌که در نمونه زیر مشبه‌به، یعنی جو و گندم به ملک‌الموت تشبیه شده است:

گره و گرما کدم چی کلیته اسم گره میار، گره ملک‌میتیه
(همان، ص. ۱۲۸)

Gare vo garmâ kadom či kelite/ esme garane mayâr gare malkemite.

برگردان: گندم و جو کوتاه و گرما، کمرم مانند کلید شده است/ اسم گندم و جو کوتاه را نبرید که مانند ملک‌الموت است.

۳-۷. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق استعاره

استعاره از دیگر شیوه‌هایی که در اشعار برزگری با کمک آن کوشیده شده است بر نگرش افراد درمورد طبیعت قشلاق و ییلاق تأثیر گذاشته شود. در این استعاره‌ها با برجسته کردن ویژگی‌های منفی طبیعت قشلاق و کم‌رنگ‌سازی یا پنهان کردن ویژگی‌های مثبت آن، تصویری خاص از طبیعت آنجا ارائه شده است؛ برای نمونه در

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... ابراهیم ظاهری عبده‌وند

بیت زیر، با استفاده از استعارهٔ مصرحهٔ آتش (استعاره از هوای گرم)، نگرش منفی سراینده و نارضایتی وی از هوای گرم قشلاق برجسته شده است:

مُو گَدُم سیمِ بفرِشَن چَویل وُ ریواس تَش سُهَر، زِمینِ داغِ مُو ای کَشَم داس
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۲۰۶)

Mo godom sim beferešn čavilo rivâs/ taše sohr zemine dâq mo ikešom dâs.

برگردان: من گفتم برایم بفرستید گیاه چویل و ریواس / آتش سرخ، زمین داغ، من

می‌کشم داس.

در نمونهٔ زیر نیز زندان، استعارهٔ مصرحه از گرمسیر و بدین گونه اجبار در ماندن در

طبیعت قشلاق و سختی‌های آن برای مخاطب، تبیین شده است:

چه و داس و چه و دست و چه و دندو خُودتِه مَرخَص بُکَن زِ کُنَجِ زِنْدُو
(همان، ص. ۵۱)

če ve dâso če ve dasto če ve dendū/ xote morxas bokon ze kongje zendū.

برگردان: چه با داس و چه با دست و چه با دندان / خودت را رهایی بده از کنج

زندان.

از انسان‌انگاری و تشخیص بیشتر برای توصیف پرنندگان و جانداران منطقهٔ بیلاق

استفاده شده است. اهمیت این نوع استعاره‌ها، در این است که نه تنها نوع نگاه و اندیشهٔ

افراد، بلکه چگونگی عملکرد آنان را به موضوع موردنظر نیز مشخص می‌کنند (لیکاف

و جانسون، ۱۳۹۵، صص. ۶۱-۶۲)؛ برای مثال در بیت زیر گوسفند برزگر در منطقهٔ

بیلاق، انسان‌انگاری شده است که این استعاره، این نگرش سراینده را نشان می‌دهد

گوسفند نیز مانند انسان، صاحب احساس؛ بنابراین نتیجهٔ این نگرش احساس هم‌دلی

بین انسان با گوسفند است:

میش کال لرنی، امرُو مالِ بالا / صاحبِ برفُو خورُم مندِ و گرما
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۱۶۷)

MiŠe kâl lerni amrū mâl bâlâ/ sâhâve barfaw xorom mande veg garmâ.

برگردان: میش سیاه‌رنگ لرنید (صدای میش در فرهنگ بختیاری) در مال بالا/

صاحب برفاب خورم ماند به گرما.

اما در بیت:

کُرکُرِ کَموتَرُو گندُمِ و داسه / کُرکُرِ و یَکِ ای کُین، بَرزگرِ خِلاصِه
(همان، ص. ۱۸۳)

Korkore kamtarū gandom ve dâse/ korkor ve yak ikonon barzegar xelâse.

برگردان: صدای کرکر کبوترها، گندم با داسه / گفت‌وگو با هم می‌کنند، برزگر مردنی

است.

برخلاف انسان‌نگاری گوسفند که برای کوچ‌رو برزگر دلسوزی می‌کند، گفت‌وگوی کبوتران به منزله عنصری از طبیعت قشلاق، خبر از مرگ برزگر می‌دهند که احساس منفی به آن‌ها برانگیخته می‌شود. یا در بیت زیر کبک به مثابه خبررسان در نظر گرفته شده است که سراینده خبر منطقه ییلاق را از آن می‌پرسد و بدین گونه با کبک رابطه انسانی برقرار و عاطفه نویسنده به این پرندۀ نشان داده می‌شود:

ای پُرسَم ز کَوگِ دَر، بازفَتِ چِه خَوَرِ بِي / گینَسِ پُوشیدِه بِي وُ شینَسِ سَرِ وِدرِ بِي
(همان، ص. ۵۶)

Iporsom ze kawge dar bâzofit če xavar bi/ ginas pūšide bi vo Šenes sar vedar bi.

برگردان: می‌پرسم از کبک دری، بازفت چه خبر بود / گون‌هایش پوشیده از برف و

سر درخت شن بیرون زده بود.

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند

اما در بیت زیر، در گفت‌وگوی با کنار، به‌منزلهٔ یک درخت گرمسیری، استفاده از افعال منفی و نهی، نشان می‌دهد که سراینده چندان دل‌خوشی از این درخت ندارد:

أی کُنار تُو پَر مَریزِ بِلِ بَشینِم سات لَوِ هُشکِ وَ دِلِ تَنگِ، اَویمِ زِ پا مات

(همان، ص. ۸۲)

Ay konâr to par mariz bel beneŠinom sât/ lave hoŠk vo dele tang ovaym ze pâ mât.

برگردان: ای درخت کنار تو پر نریز، بگذار بنشینم به سایه‌ات / لب خشک و دل غمگین از درو آمده‌ام.

۸-۳. نمود نگرش دوگانه به طبیعت از طریق کنایه

کنایه از جمله شیوه‌های بیان است که گویندگان با استفاده از آن مقاصد و اندیشه‌های خود را بیان می‌کنند. کنایه از طبیعی‌ترین راه‌های بیان است که در گفتار عامهٔ مردم فراوان کاربرد دارد که جست‌وجو در مثل‌ها و نکته‌های رایج در زبان مردم، این موضوع را به‌خوبی روشن می‌کند (شفیعی کدکنی، ۱۳۸۰، ص. ۱۴۸). در اشعار عامه نیز به دلایل مختلف از کنایه استفاده می‌شود. از جملهٔ این کارکردهای کنایه، اغراق و بزرگ‌نمایی است (آقاحسینی و همتیان، ۱۳۹۴، ص. ۲۶۱) که در اشعار برزگری برمبنای این کارکرد، زیبایی طبیعت ییلاق برجسته شده است و سراینندگان با برانگیختن احساس اشتیاق، مخاطب را به رفتن به یا بودن در آنجا ترغیب کرده‌اند؛ برای مثال در ابیات زیر، «جا نگرفتن دل» و «دل درد کردن»، کنایه از نهایت اشتیاق است که مخاطب را برای رفتن به مناطق ییلاق ترغیب می‌کند:

مُو دِلْمِ وَ سِی سِه‌جا هیجِ نِی‌گره جا چاربردون و صلواتی بیشترِ چالِ باوا

مُو دِلْمِ وَ سِی سِه‌چی هِیِ ای‌کُنه درد گِله سَیل، بُهونِ شَه، وارگه گُلِ زرد

(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۶۰)

Mo delom ve si se jâ hij nigere jâ/ çârbardūno salavâti biŠtar çâle bâvâ//
Mo delom ve si se či hay ikone dard/ gale sayl, bohūn Šah vâрге gole zard.
برگردان: من دلم برای سه منطقه بی قرار شده است: / چاربردون، صلواتی و بیشتر
چال باوا// من دلم برای سه چیز درد می کند / گلّه تماشایی، سیاه چادر سیاه، وارگه
(منزل گاه) گل زرد.

در مقابل با اغراق در ترسیم سختی های کار کشاورزی، طبیعت قشلاق، با
زشت نمایی همراه است؛ چنان که در ابیات زیر «پر ریختن مرغ» و «آتش گرفتن دل»
کنایه است از نشان دادن نهایت گرمای گرمسیر و بدین ترتیب از طبیعت قشلاق، ایجاد
ترس می شود:

گرمسیر گرمه، مُرغو ای وین پَر / بار بُکن وا با خوُمو بریم و سرحد
(همان، ص. ۱۳۰)

Garmesir garme morqu ivanen par/ bâr bokon vâ bâ xomū berim ve sarhad.
برگردان: گرمسیر گرم است، پرندگان پر می ریزند/ بار کن با خودمان، برویم به
سرحد

گم جاز، گم چویل، گم چوی لوورد / بروین داکم بگین دلم دی ورورد
(وهمن و آساتوریان، ۱۹۹۵، ص. ۳۹)
Gom jaz gom avil gom čevilavord/ berevin dâkom begin delom di voravord.
برگردان: شکوفه های گیاه جاز، چویل و چلچلورد/ بروید به مادرم بگویید دلم آتش
گرفته است.

در بیت:
بَرزیرِ اُولی پُرسُم حوالت / بادِ گرمِ گرمسیر، رِهده پَرکُ وُ بآلت
(کریمی کیارسی، ۱۳۹۸، ص. ۱۰۴)

Barzeyare avali porsom hovâlet/ bâde garme garmesir rehde perko bâlet.

بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند

برگردان: از برزگر اولی می‌پرسم دربارهٔ وضعیت تو/ باد گرم گرمسیر تو را لاغر کرده است.

«پَر و بال کسی ریختن» کنایه از لاغر شدن که از طریق این کنایه، وضعیت برزگر در گرمسیر بازتاب داده شده است؛ اینکه او وضعیت خوبی ندارد و باید از گرمسیر برود.

۴. نتیجه

در اشعار برزگری، نگرش دوگانه‌ای به عناصر طبیعت قشلاق و ییلاق دیده می‌شود؛ چنان‌که تصویر طبیعت قشلاق، خشن، سوزنده و سیاه و در مقابل طبیعت ییلاق، سرشار از شور، حرکت و زندگی است. ریشهٔ این نگرش دوگانه را باید در شیوهٔ زیست در فرهنگ بختیاری جست‌وجو کرد. در این فرهنگ، شغل اصلی، دامداری است، اما افراد به ضرورت، برای تأمین مواد غذایی خود و آذوقهٔ دام‌هایشان به شغل کشاورزی می‌پرداخته‌اند که به سبب دلستگی نداشتن به این شیوهٔ معیشت، تصویری منفی از آن در اشعار برزگری ارائه داده‌اند.

در این اشعار، از طریق شگردهای زبانی و بلاغی مختلفی، نگرش دوگانه به طبیعت برجسته شده است؛ مانند استفاده از تقابل‌های واژگانی که در این شیوه، با استفاده از تقابل کمکی، منفی و به‌ویژه تفضیلی، طبیعت ییلاق بر قشلاق برتری و از طریق وجه اخباری فعل، با قطعیت، وضعیت نامطلوب طبیعت قشلاق و مطلوب ییلاق برای زندگی نشان داده شده است. وجه التزامی فعل دلالت بر این دارد که هرچه زودتر باید طبیعت قشلاق را ترک کرد. وجه پرسشی فعل نشان‌دهندهٔ رمندگی کوچ‌رو برزگر از منطقهٔ قشلاق و اشتیاق او برای رفتن به ییلاق دارد. از طریق به‌کاربردن صفت‌های

ارزش‌گذاری شده، برتری عناصر طبیعت ییلاق بر قشلاق برجسته شده است. نام‌گذاری‌ها نشان‌دهنده این نگرش است که کوچ‌رو برزگر طبیعت قشلاق را متعلق به دیگری و طبیعت ییلاق را خودی می‌داند. سرایندگان با قرار دادن ویژگی‌های طبیعت قشلاق و ییلاق در جایگاه قافیه یا با استفاده از انواع تکرار، در پی القای نگرش خاص خود به مخاطبان این اشعار بوده‌اند. عناصر مربوط به طبیعت قشلاق با تشبیه به شبه‌به‌های گوناگون، تحقیر و بی‌ارزش‌نشان داده شده، حال آنکه تشبیهات مربوط به عناصر طبیعت ییلاق، با خوب‌نمایی همراه بوده‌اند. استعاره‌های مختص به طبیعت قشلاق، برخلاف استعاره طبیعت ییلاق که بین انسان و طبیعت ایجاد هم‌دلی می‌کنند، نشان‌دهنده طبیعت خشن قشلاق هستند. همچنین سرایندگان با استفاده از کنایه‌ها، ضمن نشان دادن احساس خود درباره این دو طبیعت، به‌دنبال برانگیختن چنین احساس‌هایی در مخاطبان نیز بوده‌اند. نتیجه چنین نگرشی به طبیعت در لایه‌های زبانی و بلاغی اشعار برزگری، ایجاد رمزنگاری مخاطب از طبیعت قشلاق و دل‌بستگی به طبیعت ییلاق و برتری شیوه زیست دامن‌داری بر زندگی کشاورزی است.

منابع

- آقاحسینی، ح.، و همتیان، م. (۱۳۹۴). نگاهی تحلیلی به علم بیان. تهران: سمت.
- آقاگل‌زاده، ف.، و دهقان، م. (۱۳۹۳). تحلیل شیوه‌های بازنمایی گزینش خبر برمبنای رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی. *جستارهای زبانی*، ۴، ۱-۱۶.
- انوری، ح.، و احمدی گیوی، ح. (۱۳۸۵). *دستور زبان فارسی*، ۲. تهران: مؤسسه فرهنگی فاطمی.
- بیک‌محمدی، ح. (۱۳۸۰). ساختار اقتصادی و معیشتی ایل بختیاری «مورد طوایف موری و قندعلی». *اطلاعات جغرافیایی سپهر*، ۳۷، ۵۹-۶۴.

- بازنمایی نگرش دوگانه به طبیعت در لایه‌های زبانی و... _____ ابراهیم ظاهری عبده‌وند
- جمشیدیان، م. (۱۳۹۰). برزگری‌ها، ترانه‌های کار درو در جامعه بختیاری. *ادبیات و زبان‌های محلی ایران زمین*، ۱، ۹۴-۵۷.
- ذوالفقاری، ح. (۱۳۹۶). *زبان و ادبیات عامه ایران*. تهران: سمت.
- زاگارل، ا. (۱۳۸۷). *باستان‌شناسی پیش از تاریخ منطقه بختیاری: ظهور شیوه زندگی در ارتفاعات*. تهران: سازمان میراث فرهنگی.
- ژوکوفسکی، و. آ. ی. (۱۹۲۲). *موادی برای مطالعه گویش بختیاری*. به کوشش م. شفقی و س. م. دادرس (۱۳۹۶). تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
- شفیعی کدکنی، م. (۱۳۹۱). *موسیقی شعر*. تهران: آگاه.
- شمیسا، س. (۱۳۷۴). *بیان و معانی*. تهران: فردوس.
- شمیسا، س. (۱۳۷۰). *بیان*. تهران: مجید.
- صفری، ج.، و ظاهری، ا. (۱۳۸۸). بررسی ترانه‌های کار در عشایر بختیاری. *فرهنگ مردم*، ۲۹، ۱۸۲-۱۶۹.
- علی‌پور، م. (۱۳۷۸). *ساختار زبان شعر امروز*. تهران: فردوس.
- فتوحی، م. (۱۳۸۶). *بلاغت تصویر*. تهران: سخن.
- فتوحی، م. (۱۳۹۲). *سبک‌شناسی: نظریه‌ها، رویکردها و روش‌ها*. تهران: سخن.
- فرشیدورد، خ. (۱۳۸۴). *دستور مفصل امروز*. تهران: سخن.
- قائمی، م.، و ذوالفقاری، ا. (۱۳۹۵). نقش وجه فعل در وجهیت در نامه ۵۳ نهج‌البلاغه. *پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی*، ۱۲، ۸۵-۱۰۶.
- قنبری عدیوی، ع. (۱۳۹۱). *فولکلور مردم بختیاری*. شهرکرد: انوشه.
- قنبری عدیوی، ع. (۱۳۹۰). گونه ترانه در ادبیات عامه بختیاری. *ادبیات و زبان‌های محلی ایران زمین*، ۱، ۱۷۵-۱۴۹.
- کریمی، ا. (۱۳۵۲). *دامداری در ایل بختیاری*. هنر و مردم، ۱۲۹ و ۱۳۰، ۶۶-۴۲.
- کریمی کیارسی، ر. (۱۳۹۸). *اشعار برزگری و کوچ در فرهنگ بختیاری*. شهرکرد: فریاد.

- کریمی، ر.، رضایی، ح. و درودگریان، ف. (۱۳۹۹). نوستالوژی در شعر برزگری؛ یکی از گونه‌های شعر عامه بختیاری. *فرهنگ و ادبیات عامه*، ۳۶، ۳۱۱-۲۸۷.
- کلاهدوزمحمدی، م.، قلی فامیان، ع. آقاگل‌زاده، ف و افراشی، آ. (۱۳۹۸). چارچوب نحوی و کارکردهای کلامی تقابل واژگانی در زبان فارسی. *زبان‌پژوهشی*، ۱۱، ۱-۱۹.
- گالت، ج.ا. و دیگران (۱۳۹۹). *ایل بختیاری*. ترجمه و کوشش ب. کاوه و ط. محمود. تهران: شیرازه کتاب ما.
- لیکاف، ج.، و جانسون، م. (). *استعاره‌هایی که با آن‌ها زندگی می‌کنیم*. ترجمه ه. آقابراهیمی (۱۳۹۵). تهران: نشر علم.
- وردانک، پ. (). *مبانی سبک‌شناسی*. ترجمه م. غفاری (۱۳۹۷). تهران: نشر نی.

References

- Alipour, M. (1999). *The Structure of today's poetry language* (in Farsi). Ferdows.
- Anvari, H., & Ahmadi Givi, H. (2006). *Persian grammar* (2). Fatemi Cultural Institution.
- Aqagolzadeh, F., & Dehqan, M. (2004). Analysis of news selection representation methods based on critical discourse analysis approach. *Language Related Research*, 5, 4, 1-16.
- Aqahosseini, H., & Hematian, M. (2005). *An analytical look at the science of expression* (in Farsi). Samt.
- Beykmohamadi, H. (2001). Economic and livelihood structures of Bakhtiari tribes (Case study of Muri and Qandali tribes). *Sepehr Geographical Information*, 10(37), 59-64.
- Farshidvard, Kh. (2005). *Modern detailed grammar* (in Farsi). Sokhan.
- Fotouhi, M. (2007). *Rhetoric of image* (in Farsi). Sokhan.
- Fotouhi, M. (2013). *Stylistics, theories, approaches and methods* (in Farsi). Sokhan.
- Galt, C. (ed) (2020). *Bakhtiari tribe* (translated into Farsi and edited by Kaveh Bayat and Mahmoud Taher Ahmadi). Shirazeh Ketab-e Ma.
- Ghaemi, M., & Zolfaghari, A. (2016). The role of the verb mood in modality in letter 53 of Nahj al-Balaghah. *Comparative Linguistics Research*, 6(12), 85-106.

- Ghanbari Adivi, A. (2011). Genre of song in Bakhtiari folk literature. *Quarterly Journal of Local Literature and Languages of Iran*, 1(1), 149-175.
- Ghanbari Adivi, A. (2012). *Folklore of Bakhtiari people* (in Farsi). Anousheh.
- Jamshidian, M. (2011). Barzegariha, harvesting work songs in Bakhtiari community. *Literature and Local Languages of Iran*, 1(1), 57-94.
- Karimi Kiarasi, R. (2019). *Barzegari's poems and migration in Bakhtiari culture* (in Farsi). Farayad.
- Karimi, A. (1973). Animal husbandry in Bakhtiari tribe. *Art and People*, 129, 130, 42-66.
- Karimi, R., Rezaee, H., & Doroudgarian, F. (2020). Nostalgia in Barzegari's poems: a genre of Bakhtiari folk poetry. *Bimonthly of Folk Culture and Literature*, 8(36), 287-311.
- Kolahdooz Mohamadi, M., Gholi Famian, A., Aghagolzadeh, F., & Afshari, A. (2019). Syntactic frameworks and discourse functions of lexical antonym in Persian language. *Journal of Language Research*, 11(3), 1-19.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2016). *The metaphors we live by* (translated into Farsi by Hajar Aqaebrahimi). Nashr-e Elm.
- Safari, J., & Zaheri, E. (2009). An investigation into work songs in Bakhtiari nomads. *People's Culture*, 29, 169-182.
- Shafiee Kadkani, M. (1391). *The music of poetry* (in Farsi). Agah.
- Shamisa, S. (1991). *Expression* (in Farsi). Majid.
- Shamisa, S. (1995). *Expression and meanings* (in Farsi). Ferdows.
- Vahman, F., & Asatrian, K. (1995). *Poetry of the Baxtiārīs: love poems, wedding songs, lullabies, laments*. Munksgaardeport and Subscription Service.
- Vardonk, P. (2018). *Fundamentals of stylistics* (translated by Mohammad Qafari). Nashr-e Ney.
- Zagarl, A. (2008). *Prehistoric archeology of Bakhtiari region: the rise of a highland way of life in Chaharmahal and Bakhtiari province*. Cultural Heritage.
- Zhukovsky, V. A. (2017). *Materials for the study of Bakhtiari dialect*. Allameh Tabatabai University Publications.
- Zolfaqari, H. (2017). *Folk language and literature of Iran* (in Farsi). Samt.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی